

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Disquisitio de initiandis, & recipiendis ad munera ecclesiastica. cap. 31.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

dignitate, genereve præstantes; quæque confirmata, interdum etiam pro uecta ætate, ad ecclesiasticum ordinem transibant, humilis tamen cleri- ci munia exequabantur; nunc custo- dienda, mundandave ecclesia; nunc ære conuocationis gratia pulsando; alias vasculum thuris ministrando aliàs presbyteris sacrum facientibus vel Eucharistiam distribuentibus in- seruiendo: quæ quidem ad populi documentum, ad sacrorum digni- tatem, ad fructum eorum qui facie- bant, mirum quiddam valebant, ne- que vero quemquam ad superiorem ordinis gradum admittebat; cuius de inferioris functione adhibita tes- timonium non videret: id quod etiam prouinciali decreto sancierat.

De initan-
dis, & reci-
piendis ad
munera ec-
clesiastica.
Cap. xxxj.

Cum permagni referat in Eccle- sia: quæ de hominibus in sacrum or- dinem recipiendis, vel ad sacra mu- nera admittendis disquisitio habeat- tur; de qua grauer veteribus Ec- clesie decretis, recentibusq; præ- ceptum est: tum de moribus, tum de lit- teris periculum fieri diligenter iube- bat: siue quis ordinandus; siue eccle- siastico muneri perpetuo deligendus; siue ad cõfessiones audiendas, cõcio- nesve habendas admittendus esset, qua in re nimis exquisitam interdum in- terrogandi diligentiam questos esse nonnullos audiuius. Carolo quidẽ ea res cordi vehemẽter erat vnde po- pulorũ salus magna ex parte pende- re videretur. satis erat illi tamẽ, quã- tum rei grauitas posceret, tantum in ea poni sedulitatis. At erat ab eo quoq; alienus, vt cuiquam in eo ge- nere parceret: licet ob doctrinam, au- ctoritatemve quibusdam paulò du- rius videretur, communem experi- menti conditionem subire. his vero de caussis Carolus faciebat; quod o- pinioni, ac famæ sæpe veritas nõ re- spõdet; quod alioqui doctissimus, ea quandoque negligit, de quibus agi- tur: omnino, quod, si est idoneus, su-

Part III.

missionis christianæ gratiã, homo Christo consecrandus, vel iam sacer, illud fructuose pati potest: si vero mi- nus idoneus; merito probandus of- fertur, vt possit repelli. præterea, ve- rò, quia sacrorum canonũ accurata custodia, quæ illi summo opere propo- sita erat, ita videretur postulare: ne qua parte disciplinæ sacre, quasi ri- mas negligens: forte ruinæ pericu- lum adiret. Interrogandi rationem vniciq; ordini cõuenientẽ decretis prouincialibus expressit. Subdiaconos creandos præcipua statuerat esse pro- bandos diligentia; quod eo gradu di- uinis sese perpetuo manciparent offi- cijs; perpetuaq; castitatis lege deuin- cirent. Ab ijs qui essent initiandi, cer- to die coram se vocatis, testimonia multa exigebat, de natalibus, de vitæ ratione, de sacramentorum vsu, de diuinis officijs, de promulgatione no- minis, de patrimonio si de subdiaco- natu ageretur, de approbatione do- ctrinæ; alijsq; de quibus hoc loco mi- hi explicandum nõ arbitror; cum ea decretis ad concilij Trid. normã de- scriptis contineantur, quæ sunt in promptu. Ibi vero ipse cuiq; vultum compositione, vestitum diligenter cõsiderabat, si ordini ecclesiastico es- sent accõmodata. Subdiaconos, pres- byterosq; designatos, certis ante or- dinationem diebus in remotum lo- cum venire, ibique relictis omnibus, apto aliquo sacerdote duce, salutari contẽplatione sese exercere iubebat cuius adiumento ad meliorẽ, sanctio- remq; vitam, suscipiendiq; muneris plenam cognitionem, adducerentur. ad eam rationem tradendam a socie- tate I E S V primò ductam, multos de- mũ presbyteros plane aptos ipse ha- buit. locũ ad eam exercitationem ac cõmodatum, multis cubiculis distin- ctam, ædificauit, in hortis ecclesie, quæ Canonicę nomine appellatur; & Asceteriũ congruenter nominauit.

Ad alios Episcopos, huiusmodi sacra-

O o 3 menti

menti suscipiendi gratia, fere suos non dimisit. ne vel ex eo se labore eximeret; vel aliqua consueta diligentia pars in eis approbandis omitteretur.

Cleri disciplina.
Cap. xxxij.

Adhibita in ijs diligentia, qui clericali se ordini darent, multum valuit ad cleri mores sanctitatis studio conformandos. Sed alia quoque cura, multiplicique disciplina Carolus eum in officio continere studuit. omnes alioqui non addictos, ecclesie certae iussit assignari, ubi festis saltem diebus diuinorum officiorum se se praebent adiutores. Quam frequenter peccata confiterentur, & Eucharistiam sanctissimam acciperent, obseruauit: certos ex religiosioribus, sed magno tamen numero, sacrae confessionis ministros assignauit: litteras discere, qui per ingenium, & aetatem possent, curauit. liberam consuetudinem, vagationemque per praefectos coercuit: ut neque cum laicis, nisi iusta de causa essent; neque in ianuis, vel vicinorum tabernis sederent otiosi. ubi, & quibuscum habitarent, singillatim nouit; habitationisque locum inspici iussit interdum; si arma essent; si libri, imagines; aliaue ab ecclesiastico decoro aliena. nam arma ne in itinere quidem vlla concessit. Ex agro Mediolanum venientes in certum diuersorium ad id institutum omnes conuenire iussit; quod laici non reciperentur clerici vero ipsi certis legibus ad ecclesiasticam disciplinam accommodatis haberentur. Discessum ab ecclesijs, itinera, peregrinationes, nisi ex facultate praescripta, non permisit. Statum cuiusvis clerici, conditionemque certo libro distinctam, subtiliterque notatam habuit; ordinis gradus, beneficia, studia, cognatos, habitationem, ministerium; & si quid aliud nosse interesset. eam notationem, quoniam mutari aliqua semper necesse erat, certo tempore, vocatis

omnibus singillatim recognouit, & quibus rebus opus esset, renouauit. ex eo libro subito poterat de vnoquoque clerico suo plene omnia cognoscere. At alias etiam fuit magis reconditus libellus: in quo de vniuscuiusque moribus notatio breuis continebatur: ut cum de aliquo esset statuendum, quid ei committi posset, peruideret. Foeminas apud se habere vel nullas passus est; vel eas, si necessitas cogeret, quae senectute, sanguinis coniunctione, moribus, ab omni suspicione essent alienae. Canonicos, quantum potuit, in eorum aedes, plebisque locis coenobij cuiusdam instar apud ecclesiam fabricatas, compulit: neque laicorum contubernia, nisi salua disciplina tolerauit. Parochis, & eorum muneri valde fauit: quippe suis in animarum curatione praecipuis adiutoribus. quibus etiam proprium tradidit magna grauitatis indumentum. eorum Missas, ecclesiasque frequentari, auctoritatem, officiaque conseruari; & ab omni aliorum impedimento defendi, studiose curauit. Vestitum clericalem synodalibus decretis constituit, pro cuiusque loco, ac dignitate distinctum; idque ad eam fere rationem, qua clerici veteres utebantur; Monitaque vna cum socijs S. sepulchri cultoribus sancte retinebat. Cum episcopum ad clericorum collegia visenda Caroli iussu essemus comitati; factus est postremo, rector, praefectos, ministros clericos, quos ibi vidisset, ex modesto, religiosoque habitu regulares putasse, donec secus admoneretur. Eundem vidimus admirantem; quod in ecclesijs, aut in via, ne vnum quidem ex infimis clericis, male, ne dum sordide vestitum vidisset. si publicis in gymnasijs canonica doctrina causa clericos morari permitteret; frequens Episcopi, Vicarijve vrbis illius testimonium requirebat, de vita modesto, religiosoque acta.

In